

Kuczyński, Krzysztof A.

Symposium z okazji 100-lecia urodzin prof. dr habil. Zdzisława Żygulskiego zorganizowane przez Katedrę Literatury Niemieckiej Uniwersytetu Łódzkiego

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 33/4, 1062-1064

1988

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SYMPOZJUM Z OKAZJI 100-LECIA URODZIN PROF. DR HABIL.
ZDZISŁAWA ŻYGULSKIEGO ZORGANIZOWANE PRZEZ KATEDRĘ
LITERATURY NIEMIECKIEJ UNIwersYTETU ŁÓDZKIEGO

Przypadająca w 1988 roku setna rocznica urodzin wybitnego germanisty prof. dra habil. Zdzisława Żygulskiego (4 kwietnia 1888 — 22 października 1975) uczczona została ogólnopolską sesją naukową, zorganizowaną w dniu 12 kwietnia 1988 roku przez Katedrę Literatury Niemieckiej Uniwersytetu Łódzkiego, której Profesor był w latach 1945-1952 kierownikiem¹.

Symposium nt. „Zasługi naukowe prof. dra habil. Zdzisława Żygulskiego a rozwój polskiej germanistyki” otworzył kierownik Katedry Literatury Niemieckiej Uniwersytetu Łódzkiego doc. dr habil. Krzysztof A. Kuczyński, witając przybyłych gości, m.in. Rodzinę Profesora Zdzisława Żygulskiego: prof. dr habil. Helenę Żygulską-Mach, prof. dra habil. Kazimierza Żygulskiego, prof. dra habil. Zdzisława Żygulskiego jun. oraz Romana Żygulskiego.

Z ramienia władz Uniwersytetu Łódzkiego zabrała głos Dziekan Wydziału Filologicznego doc. dr habil. Anna Strokowska, kreśląc sylwetkę Profesora oraz podkreślając Jego wkład w budowę łódzkiej i polskiej filologii germańskiej.

Wśród licznie zgromadzonych gości wymienić należy Sekretarza Generalnego Łódzkiego Towarzystwa Naukowego prof. dr habil. Zbigniewa Kuchowicza, nestora łódzkiej polonistyki prof. dr habil. Jerzego Starnawskiego, przedstawicieli Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego, Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, łódzkiego świata teatralnego oraz prasy².

Licznie przybyli także przedstawiciele kilku polskich ośrodków uniwersyteckich, wśród nich nie brakło uczniów Profesora Zdzisława Żygulskiego, piastujących dzisiaj wysokie urzędy akademickie. Wymienić tutaj należy m.in.: prof. dra habil. Eugeniusza Klina (WSP Zielona Góra), doc. dr habil. Annę Strokę oraz doc. dr habil. Konrada Gajka (Uniwersytet Wrocławski), doc. dr habil. Grażynę Szewczyk (Uniwersytet Śląski), doc. dr habil. Jana Papióra (Uniwersytet im. A. Mickiewicza), doc. dr habil. Mariana Holonę oraz dr Adę Holonę (Uniwersytet Warszawski) czy doc. dr habil. Weronikę Jaworską (Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika). W sesji wzięli także udział dawni studenci Profesora Zdzisława Żygulskiego z Jego „łódzkiego” okresu, m.in. mgr Irena Głębska oraz mgr Jadwiga Kleweta, jak i liczni pracownicy Katedry Literatury Niemieckiej UŁ.

Na ręce organizatorów sympozjum napłynęły także telegramy od osób, uczniów Profesora, które z różnych powodów nie mogły wziąć udziału w spotkaniu: od z-cy Przewodniczącego Komitetu Neofilologicznego PAN, dyrektora Instytutu Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dra habil. Mariana Szyrockiego oraz kierownika Katedry Filologii Germańskiej Uniwersytetu Szczecińskiego doc. dr Karola Koczego. W jednym z nich czytamy m.in.: „Zarówno dzia-

¹ Por. m.in.: B. Baranowski, K. Baranowski: *Pierwsze lata Uniwersytetu Łódzkiego (1945-1949)*. Łódź 1985; A. Kozłowski, K. A. Kuczyński, R. Sądziński: *Dzieje i dorobek naukowy filologii germańskiej na Uniwersytecie Łódzkim w latach 1945-1985*. „Acta Universitatis Lodzianis” *Folia Litteraria* 1988 t. 21; M. Szyrocki: *Prof. dr h.c. dr habil. Zdzisław Żygulski. In memoriam*. „Germanica Wratislaviensia” 1976 t. XXVI; K. A. Kuczyński: *In memoriam Zdzisława Żygulskiego*. „Acta Universitatis Lodzianis” *Nauki Humanistyczno-społeczne* 1978 nr 22.

² Por.: S.B.: *W 100 rocznicę urodzin prof. Z. Żygulskiego. Ogólnopolskie sympozjum germanistów*. „Głos Robotniczy” 12.4.1988 s. 2.

łałność dydaktyczno-naukowa jak i organizacyjna Profesora w Łodzi i we Wrocławiu są ze wszech miar godne przypomnienia, bowiem Jego zasługi dla rozwoju powojennej polskiej germanistyki są niepodważalne. Wszystkim uczestnikom życzę satysfakcji z uczestnictwa w obradach..."³

Część przedpołudniowa obrad przyniosła referaty przybliżające życie i działalność Profesora Zdzisława Żygulskiego, jak i naświetlające rozwój polskiej germanistyki literaturoznawczej w latach 1918-1988 oraz zasługi Profesora w budowie tej dziedziny nauki.

Doc. dr habil. Jan Papiór (Uniwersytet im. A. Mickiewicza) przedstawił referat „Dzieje germanistyki polskiej 1918-1988 a naukowe zasługi profesora Zdzisława Żygulskiego”, doc. dr habil. Anna Stroka (Uniwersytet Wrocławski) przygotowała wystąpienie „Spojrzenie na życie i twórczość naukową prof. Zdzisława Żygulskiego”, doc. dr habil. Marian Holona (Uniwersytet Warszawski) referował (w języku niemieckim) nt. „Zdzisław Żygulski. Szkic do portretu”, zaś doc. dr habil. Grażyna Szewczyk (Uniwersytet Śląski) omówiła „Silesiana w badaniach naukowych profesora Zdzisława Żygulskiego”.

Zaprezentowane referaty w wielowymiarowym świetle ukazały drogę twórczą Zdzisława Żygulskiego, który poprzez studia na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie oraz na Uniwersytecie Wiedeńskim, poprzez szereg lat pracy w charakterze profesora gimnazjalnego rozpoczął w roku 1939 karierę akademicką, kierując następnie katedrami filologii germańskiej we Lwowie, Łodzi i Wrocławiu. Zarówno doktorat (rok 1914), jak i habilitację (rok 1939) uzyskał w przededniu burz dziejowych. Miały one niewątpliwy wpływ na możliwości badań naukowych i normalny przebieg kariery uniwersyteckiej.

Referenci, a także liczni dyskutanci (m.in. prof. E. Klin, doc. K. Gajek, dr A. Holona, prof. J. Starnawski) podkreślali olbrzymi wkład Profesora Zdzisława Żygulskiego nie tylko do badań naukowych w dziedzinie filologii germańskiej, ale także w dziele wychowania wielu uczniów oraz w inspirowaniu cennych inicjatyw badawczych, jak np. odnośnie kulturalnych i literackich stosunków śląsko-polskich w XVII wieku. Słusznie podkreślono, że prace Profesora weszły do kanonu polskich rozpraw germanistycznych, a nazwiska Jego uczniów stanowią fundament powojennej germanistyki polskiej. Zasługi Profesora dla polskiej nauki są bezsporne i wymagałyby szerokiego opracowania. Warto przypomnieć, że właśnie w uznaniu wielkich zasług naukowych i dydaktycznych został Profesor w roku 1975 zaszczycony godnością doktora honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego.

Część drugą sympozjum stanowiły wspomnienia uczniów Profesora Zdzisława Żygulskiego. Jako wstęp dr Małgorzata Półrola (Uniwersytet Łódzki) przypominała wspomnienia Profesora, których fragmenty ukazały się drukiem na łamach „Germanica Wratislaviensia” w 1959 roku⁴.

W niezwykle sympatycznej, pełnej wzruszenia atmosferze głos zabrało wiele osób, zarówno uczniów, jak i znajomych Profesora, m.in.: prof. E. Klin, doc. K. Kuczyński, doc. K. Gajek, doc. J. Hryńczuk, doc. M. Holona, dr A. Holona, doc. A. Stroka, doc. J. Papiór.

Cennym uzupełnieniem było odczytanie fragmentów listów Profesora jednej z Jego dawnych studentek, mgr Jadwigi Klewety, które raz jeszcze potwierdziły opinię, że Zdzisław Żygulski był badaczem czułym na piękno polskiej kultury, człowiekiem pełnym wdzięku i osobistego uroku, pedagogiem z powołania.

³ Z telegramu doc. dr Karola Koczego (Szczecin, 11.4.1988).

⁴ Z. Żygulski: *Garść wspomnień*. „Germanica Wratislaviensia” 1959 t. III s. 7-13.

Z ramienia Rodziny Profesora głos zabrał Jego syn, prof. dr habil. Zdzisław Żygulski jun. (Muzeum Narodowe w Krakowie), który dziękując za zorganizowanie sesji ku czci Jego Ojca, raz jeszcze sięgnął pamięcią do młodościowych lat, kiedy wraz z Rodzicami i rodzeństwem mieszkał we Lwowie i gdzie kształtowało się jego zrozumienie dla spraw kultury, a czego znakomitym mentorem był Ojciec, głęboko zaangażowany nie tylko w kulturę niemiecką, ale także polską, zwłaszcza teatr, który w życiu Profesora był wielką miłością i namiętnością.

Uzupełnieniem sympozjum była wystawa prac naukowych oraz podręczników akademickich prof. Zdzisława Żygulskiego, która unaocniła dorobek Profesora, koncentrujący się na kilku podstawowych blokach tematycznych, jak twórczość F. Schillera, G. Hauptmanna, F. Hölderlina, F. Hebbła, dziejach dramatu nowożytnego czy zagadnieniach komparatystycznych.

Warto dodać, że wygłoszone referaty, a także niektóre komunikaty ukażą się drukiem, jak również wydobyty z papierów Profesora Jego artykuł nt. dziejów polskiej germanistyki od początków aż po lata siedemdziesiąte XX wieku⁵.

Krzysztof A. Kuczyński
(Łódź)

⁵ Artykuł prof. dr habil. Zdzisława Żygulskiego pt. *Sto lat filologii germańskiej w Polsce 1870-1970* ukaże się na łamach „Acta Universitatis Lodziensis” *Folia Litteraria*.